

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2022

(skrajne daty)

Rok akademicki 2021/2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Językoznawstwo kontrastywne
Kod przedmiotu*	MJ1
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy, obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordinator	dr hab. Joanna Golonka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie ?)	Liczba pkt. ECTS
3	20 – specj. naucz. 15 – specj. transl.								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): Zaliczenie z oceną (możliwa forma zdalna jak i tradycyjna)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu gramatyki opisowej języka niemieckiego. Podstawowe wiadomości dotyczące językoznawstwa ogólnego oraz gramatycznych kontrastów niemiecko-polskich.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Przekazanie studentom pogłębionej wiedzy o istocie i przydatności badań kontrastywnych (niemiecko-polskich).
C ₂	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu wybranych zjawisk językowych, szczególnie tych, w których różnice pomiędzy strukturami niemieckimi i polskimi są częstymi źródłami błędów językowych, popełnianych przez Polaków uczących się języka niemieckiego.
C ₃	Rozwijanie umiejętności analizy wybranych przypadków form/struktur różniących się w obu językach.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student: zna miejsce językoznawstwa kontrastywnego w systemie dyscyplin językoznawczych,	K_W01
EK_02	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię, teorie i metodologię używaną w obrębie badań kontrastywnych,	K_W02 K_W03
EK_03	potrafi analizować i interpretować wybrane struktury gramatyczne w kontraście niemiecko-polskim,	K_U01
EK_04	posiada pogłębione umiejętności badawcze, potrafi wybrać i zastosować zaawansowane metody badawcze do analizy i interpretacji wybranych zjawisk gramatycznych w kontraście polsko-niemieckim,	K_W04 K_U02
EK_05	potrafi rzeczowo interpretować i oceniać wyniki przeprowadzonej analizy oraz wyciągać logiczne wnioski.	K_U05

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
„Językoznawstwo kontrastywne” - jego historia, zakres badań, założenia, metody i cele. Porównywalność języków (tertium comparationis), przekładalność ich struktur, zjawiska ekwiwalencji oraz transferu pozytywnego i negatywnego (interferencji) – połączone z analizą przykładów.
Zagadnienia gramatyczne – porównanie struktur:

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

- Aspekt czasowników polskich (jego semantyka, wpływ na formy paradygmatu czasownikowego i budowę polskich zdań) i możliwości formalne wyrażenia treści polskiego aspektu w wypowiedziach niemieckich,
- System czasów niemieckich i polskich (wpływ kategorii aspektu na formy czasów w języku polskim),
- Formy niemieckiego (Konjunktiv II) i polskiego trybu przypuszczającego i konteksty ich użycia w komunikacji,
- Strona bierna w języku niemieckim i polskim oraz tzw. formy zastępcze (Konkurrenzformen),
- Rodzajniki niemieckie i ich użycie w tekście; możliwości wyrażenia treści przekazywanych przez różne formy rodzajników w tekstach polskich,
- Konstrukcje bezokolicznikowe i imiesłowowe i ich formalne ekwiwalenty w języku porównywanym.

Zagadnienia z pogranicza gramatyki i semantyki/leksykologii:

- Rodzaje czynności jako kategoria czasowników niemieckich i polskich,
- Tautonimy w porównaniu niemiecko-polskim,
- Frazeologizmy w języku niemieckim i polskim,
- Niemieckie złożenia imienne (Nominalkomposita) i ich formalne (oraz semantyczne) ekwiwalenty w języku polskim.

Zagadnienia z pogranicza gramatyki i pragmatyki:

- Negacja i strategie negowania w języku niemieckim i polskim,
- Akty mowne w języku niemieckim i polskim.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład, dyskusja na forum, pisemna praca kontrolna, praca zaliczeniowa

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	kolokwium	W
EK_02	kolokwium	W
EK_03	kolokwium, praca zaliczeniowa	W
EK_04	kolokwium, praca zaliczeniowa	W
EK_05	kolokwium, praca zaliczeniowa	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Oceniane będą jedna praca kontrolna i praca zaliczeniowa, sprawdzająca umiejętność dokonywania analizy małego wycinka materiału językowego w ujęciu kontrastywnym (ocena pozytywna za min. 60% punktów możliwych do uzyskania. Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0). Forma – pisemna, tradycyjna lub zdalna.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	55
SUMA GODZIN	80
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Engel, Ulrich et al. (1999): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. Heidelberg: Julius Groos Verlag
- Engel, Ulrich / Tomiczek, Eugeniusz (2010): *Wie wir reden. Sprechen im deutsch-polnischen Kontrast*. Wrocław/Dresden: OW ATUT & Neisse Verlag.
- Golonka, Joanna (2012): *Kontrastive Grammatik Deutsch-Polnisch für polnische Studenten: Ausgewählte Probleme*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Sadziński, Roman (1991): *Deutsche Artikelkategorie und deren Äquivalente im artikellosen Polnischen*. In: Yoshinori Shichiji (Hrsg.): *Akten des VIII. Internationalen Germanisten-Kongresses Tokyo 1990*. Bd. 4. München: Iudicium, S. 154-160.

Literatura uzupełniająca:

- Cockiewicz, Waław (1992): *Aspekt na tle systemu słowotwórczego polskiego czasownika i jego funkcyjne odpowiedniki w języku niemieckim*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński.
- Czarnecki, Tomasz (1977): *Der Konjunktiv im Deutschen und Polnischen. Versuch einer Konfrontation*. Wrocław: Ossolineum.
- Czarnecki, Tomasz (1985): *Das Passiv im Deutschen und Polnischen. Form und Verwendung*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- Czarnecki, Tomasz (1996): *Aspektualität im Polnischen und Deutschen. Bedeutungen und Formen in einer konfrontativen Übersicht*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Czocharski, Jan (1975): *Verbalaspekt und Tempussystem im Deutschen und Polnischen. Eine konfrontative Darstellung*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Czocharski, Jan (1992): *Gramatyka niemiecka dla Polaków*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Rein, Kurt (1983): *Einführung in die kontrastive Linguistik*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft

Schatte, Czesława (1986): *Partizipialkonstruktionen im Deutschen und Polnischen*. Katowice: Uniwersytet Śląski.

Schwenk, Hans-Jörg (2008): *Lexikographie und Aspektographie. Zur Behandlung des Verbalaspekts in einsprachigen (polnisch-polnischen) und zweisprachigen (polnisch-deutschen) Wörterbüchern*. In: *Studia Niemcoznawcze* 38 (2008), 351-372.

Schwenk, Hans-Jörg (2009): *Die Semantik der Imperfektiv-Perfektiv-Opposition im Polnischen und ihr Niederschlag in polnisch-deutschen Wörterbüchern. Versuch einer aspektologisch-aspektographischen Neuorientierung*. (Danziger Beiträge zur Germanistik 26). Frankfurt a.M.: Lang.

Wierzbicka, Mariola (2001): *Die Opposition Telizität/Atelizität versus Perfektivität/Imperfektivität im Deutschen und im Polnischen*. In: *Acta Universitatis Wratislaviensis* 2296, 155-166.

Poza tym: Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej